

MAGYAR GERONTOLÓGIA

16. ÉVFOLYAM KONFERENCIA KÜLÖNSZÁM

2024. 16. évf. Konferencia Különszám

On-line verzió: ISSN 2062-3690

[www.https://ojs.lib.unideb.hu/gerontologia](https://ojs.lib.unideb.hu/gerontologia)

Élettörténet alapú tanulási programok idősek szociális ellátásaiban

Virágh Viktória

hallgató, Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Oktatás és Társadalom
Neveléstudományi Doktori Iskola Oktatásmélt és Szakdidaktika Program

intézményvezető, komlóú „Szent Borbála Otthon” Nonprofit Közhasznú Kft.

Kulcsszavak: idősek, életút, történetmesélés, narratíva, tanulás

Geronto-andragógusként és a komlóú Szent Borbála Otthon intézményvezetőjeként a szociális szolgáltatásokban és ellátásokban alkalmazható tanulási programok fejlesztésének folyamatát kutatom.

Az akciókutatás stratégiáját használva a tervezés, cselekvés, megfigyelés és a reflektálás folyamatában fejlesztettük ki a Szenior Tudásösvény Tanulási Programcsomag alapprogramjait. A kutatásba az idősek számára programokat szervező terápías és szociális szakemberek kerültek bevonásra. Az egyéni és fókuszcsopórtos interjúk eredményei alapján az egyik meghatározó irány a Szenior Történetmesélés Tanulási Program (Virágh, 2024). A reflexiók során megjelent igény hívta életre a narratívákön alapuló tanulási módszert. Úgy ítéltük meg, hogy az érzelmek megragadására előhívására, és személyessé tételéhez ez az

oktatási módszer a legalkalmasabb. Az alaptörténetet eseményei és fordulatai idők által megélt és jelentősnek tartott egyéni és társadalmi életeseményeken alapulnak. A tananyag elsősorban az érzelmek kifejezését, a személyiségfejlődést, és a megküzdési képességet segítő információkkal támogatja a legidősebb korosztályt.

Az idők életének felülvizsgálatát segítő tanulási programok segítik a megélt tapasztalatokkal való kapcsolat folytonosságát (Richards, 2019) a legidősebb korban is. Az életút jelentősebb eseményeinek felidézése nagyon jó alapja az identitás megőrzésének (Boga, 2013), a mentális egészség, a személyes gazdagodás és az elégedettség elérésének (Birren & Cochran, 2001).

Az irányított, tudatos visszaemlékezés folyamatát az élethosszig tartó tanulás nagyon jól katalizálja. A történetalapú tanulási programok az akciókutatás tipikus hurkaiban folyamatosan formálódnak. Jelenleg egy csoportos és egy egyéni formája van a megvalósítás fázisában. A csoportos program reflexiói során jelent meg az egyéni életútalapú tanulási program kidolgozásának ötlete. Előadásomban ezen szociális ellátásokban alkalmazható egyéni és közösségi narratívákra alapuló programok módszertanát mutatom be.

Irodalom

Birren, J. E., & Cochran, K. N. (2001). Telling the Stories of Life through Guided Autobiography Groups. The Johns Hopkins University Press. <https://dokumen.pub/telling-the-stories-of-life-through-guided-autobiography-groups-1nbsped-9780801877636-9780801866340.html>

Boga, B. (2013). Az idős ember és a narratív identitás. *Kultúra És Közösség*, 4(3), 47–58. https://epa.oszk.hu/02900/02936/00014/pdf/EPA02936_kultura_es_kozosseg_2013_03_047-058.pdf

Richards, C. (2019). Later life learning from experience: the cross-cultural importance of ‘life reviews’ in seniors’ lifelong education and learning. *Zeitschrift Für Weiterbildungsforschung*, 42(1), 5–22. <https://doi.org/10.1007/s40955-018-0123-7>

Virágh, V. (2024). Akciókutatás a szociális intézmények tanulási programjainak fejlesztése érdekében. In E. Juhász & L. Pető (Eds.), *Kihívások a művelődés és a felnőttképzés világában* (pp. 1–78).

Life story-based learning programs in elderly social care services

Keywords: elderly, lifecourse, storytelling, narrative, learning

Abstract

As a geronto-andragogist and the director of the Szent Borbála Home in Komló, I am researching the process of developing learning programs applicable in social services and care.

Using the strategy of action research, we developed the core programs of the Senior Knowledge Path Learning Package through the processes of planning, action, observation, and reflection. The research involved therapeutic and social professionals who organize programs for the elderly. Based on the results of individual and focus group interviews, one significant direction is the Senior Storytelling Learning Program (Virágh, 2024). The need that emerged during the reflections gave birth to the narrative-based learning method. We deemed this educational method the most suitable for capturing and personalizing emotions. The core story's events and twists are based on individual and societal life events experienced and deemed significant by the elderly. The curriculum primarily supports the oldest age group with information that aids in emotional expression, personal development, and coping skills.

Learning programs that assist in the review of the elderly's lives help maintain the continuity of connection with lived experiences even in the oldest age (Richards, 2019). Recalling significant events of one's life is an excellent foundation for preserving identity (Boga, 2013), achieving mental health, personal enrichment, and satisfaction (Birren & Cochran, 2001).

The process of guided, conscious recollection is greatly catalyzed by lifelong learning. Story-based learning programs continually evolve within the typical cycles of action research. Currently, both a group and an individual form are in the implementation phase. The idea to develop an individual life story-based learning program emerged during the reflections on the group program. In my presentation, I will demonstrate the methodology of these individual and community narrative-based programs applicable in social care services.